

MÄLARDALENS HÖGSKOLA

Akademien för hållbar samhälls- och teknikutveckling

Kurskod: EFO018

Kandidatuppsats i företagsekonomi

Handledare: Per Janze

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

Västerås 2008-06-04

Grupp: 1887

Adam Pettersson 850305

Anna Wesslén 850123

SAMMANFATTNING

Datum	2008-06-04	
Utbildningsnivå	Kandidatuppsats i ekonomistyrning	
Författare	Adam Pettersson 850305 Västerås	Anna Wesslén 850123 Västerås
Handledare	Per Janze	
Titel	Basel II, Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?	
Problem	Den 1 januari 2007 kom det nya kapitaltäckningsregler, Basel II, som påverkade alla banker. Utifrån detta har frågeställningarna utformats. Hur har Sala Sparbank påverkats av implementeringen av Basel II? När och hur har implementeringen skett?	
Syfte	Syftet med denna studie är att beskriva hur Basel II har påverkat Sala Sparbank.	
Metod	Studiens författare bestämde sig för att studera Basel II och började med att samla in relevant sekundärdata. Då referensramen var färdig utformades intervjumallen som ligger till grund för studiens primärdata. Studien grundar sig på en kvalitativ metod då stora delar av den insamlade data är primärdata. Semistrukturerade intervjuer genomfördes då författarna ville undvika ledande frågor i största möjlighet. En analys av referensramen samt empirin genomfördes, vilket ledde fram till studiens slutsats.	
Resultat	Sala Sparbank har haft stor nytta av det nya regelverket då de har kunnat uppdatera och omorganisera hela sin verksamhet. Detta har gjort att banken i dagsläget är redo för att möta framtiden på ett konkurrenskraftigt sätt.	

ABSTRACT

Date	2008-06-04
Level/Education	Bachelor thesis in Business Administration
Authors	Adam Pettersson Anna Wesslén 850305 850123 Västerås Västerås
Tutor	Per Janze
Title	Basel II, How does Sala Sparbank get affected by the new Capital accord?
Problem	<p>In January 2007 the new Basel II rules came. It affected all banks. That is the cause of our questions.</p> <p>How has Sala Sparbank been affected by the implementation of Basel II?</p> <p>When and how did the implementation happen?</p>
Purpose	The purpose of this study is to describe how Basel II has affected Sala Sparbank.
Method	The authors of this study decided to learn about Basel II and started to gather relevant secondary information. When the thesis was done, the questions for the interview were created. This study is based on a qualitative method because most of the gathered data is primary information. The interviews were semi-structured because the authors wanted to avoid leading questions. Lastly, the authors analysed the thesis and the empiric material and came up with a result.
Results	The result of this study is that Sala Sparbank has been in good use of the new Basel accord. They have upgraded and restructured the whole organisation. This means that the bank is now ready to face the future.

Ordlista

Baselkommittén (The Basel Committee on Banking Supervision) – En kommitté som verkar för att ta fram rekommendationer samt riktlinjer för olika tillsynsmyndigheter (Internet A). Denna kommitté består av representanter från banker från de länder som ingår i G-10 (Internet B).

Finansinspektionen – En svensk myndighet som bildades år 1991 och som främst arbetar med att upprätthålla en finansiell stabilitet genom att bevaka och kontrollera företagen inom den finansiella sektorn. Detta görs utifrån tre huvuduppgifter; att utfärda tillstånd till företag, att utforma regler gällande finansiell verksamhet samt att se till att dessa regler följs. (Internet C)

G-10 länderna – En förkortning av "Group of Ten". Det är en grupp bestående av elva länder som har till uppgift att säkerställa den finansiella stabiliteten genom att bidra med finansiella resurser till de länder som ingår i Internationella Valutafonden (IMF). De länder som är medlemmar i G-10 är: Belgien, Frankrike, Italien, Japan, Kanada, Nederländerna, Schweiz, Storbritannien, Sverige, Tyskland samt USA. Namnet härstammar från den period då det fortfarande var 10 medlemsländer. (Internet D)

Kapitalbas – Består av ett fritt kapital som måste uppgå till ett minsta belopp. Storleken på detta belopp beror på bankens omsättning. (Internet E)

Kapitalkrav – Kapitalkravet är för närvarande 8% av summan av bankens totala risker. Detta belopp bestäms utifrån bankens tillgångar. (Jacobsson, 2005, sid 7)

Kapitaltäckning – Med kapitaltäckning menas det belopp som bankerna behöver för att täcka alla de finansiella risker som finns inom hela verksamheten (Jacobsson, 2005, sid 4).

Kreditgivare – Med kreditgivare menas antingen en bank eller ett annat kreditinstitut (Internet F).

Kreditrisk - Risken att en kredittagare inte kan fullgöra sina förpliktelser mot banken. Kreditrisk är även den risk som ställda säkerheter utgör, att dessa inte täcker fordran. (Internet G)

Kredittagare – En juridisk eller en fysisk person som beviljas kredit i en bank, kan även benämnas som låntagare (Sjögren, 1989, sid 6).

Tillsynsmyndighet – En myndighet som har kontroll över olika verksamheter. I den här studien är tillsynsmyndigheten Finansinspektionen.
(Internet H)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 INLEDNING	1
1.1 INLEDANDE BAKGRUND.....	1
1.2 SALA SPARBANK	2
1.3 FRÅGESTÄLLNINGAR	2
1.4 SYFTE	3
1.5 AVGRÄNSNINGAR.....	3
2. METOD	4
2.1 TILLVÄGAGÅNGSSÄTT.....	4
2.1.1 Kvalitativ studie	5
2.2 DATAINSAMLING.....	5
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Intervjuer.....	6
2.3 KÄLLKRITIK	7
2.4 METODKRITIK	8
3 REFERENSRAM.....	10
3.1 INFÖRANDET AV BASEL II	10
3.2 MODELL	11
3.3 PELARNA	13
Figur 2	13
3.3.1 Pelare 1 – Risker.....	13
3.3.2 Pelare 2 - Tillsyn.....	17
3.3.3 Pelare 3 - Genomlysning.....	18
3.4 KREDITGIVNING OCH KREDITBEDÖMNING.....	20
3.4.1 Uppföljning av krediter.....	21
4 EMPIRI.....	22
4.1 GUDRUN LJUNG, FINANSCHEF.....	22
4.2 HÅKAN ERIKSSON, COMPLIANCE	26
4.3 JAN-OLOV JONSSON, KREDITCHEF	29
4.4 SAMMANSTÄLLNING AV FAKTA FRÅN SALA SPARBANK.....	30
4.4.1 Riskhantering	31
4.4.2 Externt och internt kapitalbehov.....	31
4.4.3 De tre pelarna	32
5 ANALYS	34
6 SLUTSATS	38
7 FÖRSLAG PÅ FORTSATT FORSKNING	41

KÄLLFÖRTECKNING

BILAGA 1: INTERVJUMALL

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

1 Inledning

Det här kapitlet innehåller en inledande bakgrund, en problemformulering samt ett syfte som ligger till grund för denna studie. Även avgränsningar för studien anges.

Den 1 januari 2007 infördes ett nytt regelverk i Sverige; det var det nya Baselackordet som innebar ett nytt kapitalkrav för Europas banker. Basel II, som ersatte Basel I, infördes för att ge Europas storbanker en ökad stabilitet. Reglerna är internationella och syftar till att bankerna måste ha en minimigräns vad gäller storleken på det riskbärande kapitalet. (Finansinspektionen, 2001, sid 2)

1.1 Inledande bakgrund

Basel I antogs av Baselkommittén år 1988 (Lind, 2005, sid 5). Syftet med reglerna var att stärka stabiliteten i det finansiella systemet genom regler som innehöll krav på att bankerna skulle ha en viss kapitalbas för att kunna möta oväntade förluster. Hur stor kapitalbasen skulle vara berodde på verksamhetens storlek samt hur riskfylld verksamheten var. Basel I:s regler ansågs efter några år vara svårtolkade. Detta tillsammans med den snabba utvecklingen på finansmarknaden ledde till att förslag om nya regler togs fram. (Finansinspektionen, 2001, sid 2)

År 1998 påbörjades förslaget om de nya reglerna angående kapitaltäckning, det som senare fick namnet Basel II (Finansinspektionen, 2001, sid 2). Baselkommittén ansåg att Basel I:s regler måste bli mer moderna för att följa utvecklingen på finansmarknaden samt bli mer riskkänsliga för att ge bättre skydd mot finansiell instabilitet. Finansinspektionens erfarenhet från tidigare ekonomiska kriser på finansmarknaden världen över bidrog till att olika tillsynsmyndigheter skulle få tillåtelse att agera innan en kris har utvecklats för att kunna förhindra att en ny kris uppstår. Detta tillsammans med bättre information om bankers risksituation var en del av innehållet i det nya regelförslaget

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

(Finansinspektionen, 2002, sid 5). Basel II var till slut färdigt för att börja användas år 2007. Den 1 januari detta år trädde de nya reglerna om kapitaltäckning i kraft (Finansinspektionen, 2006, sid 6). Många banker hade redan innan de nya reglerna trädde i kraft börjat med implementeringen av Basel II genom att utveckla sina tidigare system för riskhantering. De hade även blivit mer noggranna med att kontrollera alla risker av olika slag. (Lind, 2005, sid 7) Den nya riskkontrollen som Basel II har medfört förenklar arbetet för de stora bankerna på bekostnad av de mindre bankerna. Detta beror på att de större bankerna har både ekonomi samt möjligheter att bygga upp egna system. De mindre instituten har inte samma möjlighet då det skulle bli för dyrt för dem att utveckla egna system. (Nachemson-Ekwall, 2006, sid 29)

1.2 Sala Sparbank

Denna fallstudie behandlar Sala Sparbanks implementering av Basel II. Sala Sparbank grundades år 1828, vilket gör banken till Sveriges näst äldsta verksamma bank. Banken är en av Swedbanks fristående Sparbanker vilket innebär att den är en enskild bank som får direktiv från Swedbank. Sala Sparbank är en bank utan eget vinstintresse som satsar på långvariga relationer med kunderna. (Internet I) På grund av bankens storlek på balansomslutningen klassas den som ett mindre institut och deras fokus ligger på lokala kunder (Internet J).

1.3 Frågeställningar

För att beskriva hur Sala Sparbank har gått från Basel I till Basel II har författarna utgått från följande frågeställningar:

Hur har Sala Sparbank påverkats av implementeringen av Basel II?

När och hur har implementeringen skett?

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

1.4 Syfte

Den inledande bakgrunden samt problemformuleringen ligger till grund för studiens syfte som utformats enligt följande:

Syftet med studien är att beskriva hur Sala Sparbanks kreditbedömning samt kredithantering har förändrats i samband med införandet av Basel II.

1.5 Avgränsningar

Författarna har valt att göra en fallstudie och därför har intervjuer gjorts på endast en bank, Sala Sparbank. Övriga avgränsningar har gjorts då författarna ansåg att en undersökning av kreditbedömning av företagskunder vara mer intressant än en sådan bedömning av privata kunder. Detta för att företagskunder innebär en större risk för bankens verksamhet då deras krediter är större än privatkunders krediter.

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

2. Metod

Studiens andra kapitel innehåller en presentation av studiens tillvägagångssätt, steg för steg, samt hur datainsamlingen har gått till. Det utförliga tillvägagångssättet ger en förståelse för hur information har inhämtats, vilka urval som har ägt rum samt hur intervjuerna har gått till. Sist i kapitlet diskuteras källkritik och metodkritik.

2.1 Tillvägagångssätt

Författarna till studien ville till att börja med hitta ett ämne som var både intressant och relativt utforskat. Ämnen inom bankväsendet utforskades och inriktning mot krediter var det som författarna ansåg vara mest aktuellt. Sökningar på olika databaser som ELIN@mälardalen, ABI/Inform, Emerald och Libris samt sökningar efter tidigare skrivna kandidat- respektive magisteruppsatser genomfördes. Sökningarna fick författarnas tankar att inrikta sig mot Basel II för att sedan undersöka de förändringar som har skett sedan Basel I. Nyckelord som användes vid sökningarna i databaserna samt vid tidigare skrivna uppsatser var *kredit, kreditbedömning, kreditrisk, kreditgivning, credit, credit risk, Basel* samt *Basel II*.

Då författarna började studera material om Basel II kom insikten om att det var en ny händelse som hade börjat implementerats för några år sedan men som fortfarande var aktuell. Artiklar samt annan sekundärdata samlades in och författarna studerade materialet för att fördjupa sina kunskaper inom ämnet.

En inledning med problemformulering och syfte samt en inledande bakgrund utformades för att ge läsaren mer förståelse för problemet. Då all sekundärdata var insamlad påbörjades kapitlet som benämns Referensram. Utifrån det kapitlet skapades intervjufrågorna, den primära datans grund. Kontakt med Sala Sparbank

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

ledde till slut fram till intervjuer med Gudrun Ljung, Håkan Eriksson samt Jan-Olov Jonsson. De data som författarna fick från dessa intervjuer sammanställdes under kapitlet Empiri, samt analyserades under kapitlet Analys. Till sist har kopplingar mellan sekundärdata och primärdata studerats för att komma fram till studiens slutsats.

2.1.1 Kvalitativ studie

Då författarna har valt att grunda stora delar av studien på primärdata lämpar det sig att använda en kvalitativ metod. Enligt Björklund och Paulsson (2003, sid 63) lämpar sig den metoden till studier som vill skapa en djupare förståelse för ett specifikt ämne, i detta fall Basel II. Möjligheten att generalisera insamlad data är dock svårare vid kvalitativa studier än vid kvantitativa studier. Det som avgör om en studie är kvalitativ eller kvantitativ är främst studiens syfte samt att observationer och intervjuer lämpar sig bättre vid en kvalitativ studie medan enkäter och matematiska modeller lämpar sig bättre vid kvantitativa studier. (Björklund & Paulsson, 2003, sid 63)

2.2 Datainsamling

I den här studien kommer både primär- och sekundärdata att presenteras. Den primära informationen har hämtats från intervjuerna genomförda vid Sala Sparbank. Den sekundära informationen har hämtats från böcker, vetenskapliga artiklar samt rapporter med anknytning till Basel II. Primär information är sådan information som författaren själv har samlat in medan sekundär information är något som någon redan har samlat in eller skrivit om tidigare. (Artsberg, 2005, sid 45)

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

2.2.1 Urval

Författarna till studien har valt att studera Sala Sparbank, en av Swedbanks fristående Sparbanker. Valet av Sala Sparbank gjordes då författarna hittade utförlig fakta om kapitaltäckning på bankens webbplats. En första kontakt med banken ledde fram till intervjupersoner som var villiga att ställa upp och svara på frågor angående implementeringen av Basel II.

Då den här händelsen är relativt ny har en del av sekundärdata hämtats från vetenskapliga artiklar. Dessa artiklar tillsammans med bland annat rapporter från Finansinspektionen utgör största delen av studiens sekundärdata.

2.2.2 Intervjuer

Personer som har intervjuats är Gudrun Ljung, finanschef, Håkan Eriksson, compliance samt Jan-Olov Jonsson, kreditschef, samtliga från Sala Sparbank. En första kontakt med intervjupersonerna hölls via telefon samt e-post då tidpunkt för intervjuerna bestämdes. Intervjufrågorna skickades till intervjupersonerna i förväg då de ville förbereda sig inför intervjun samt ta fram relevant material till författarna.

Informationen från intervjuerna har hämtats genom ett antal färdiga frågor (se Bilaga 1) som studiens författare konstruerade i förväg. För att inte ställa frågor som är direkt ledande för svaren valde författarna att ställa fria frågor samt följdfrågor på svaren från intervjupersonerna. Intervjuerna anses då vara semistrukturerade (Björklund & Paulsson, 2003, sid 68). Författarna valde denna intervjuform dels för att de ville få fram så mycket information som möjligt vilket följdfrågor kan ge, dels för att kunna ge intervjupersonerna möjlighet att förbereda sig på ett antal färdiga frågor i förväg. Intervjuerna ägde rum i Sala på respektive intervjupersons kontor. Den första intervjun med Ljung tog ca 50 minuter, den andra intervjun med Eriksson tog ca 45 minuter och den sista lite kortare intervjun

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

med Jonsson varade i ca 20 minuter. Då intervjupersonerna inte godkände att intervjuerna skulle dokumenteras med hjälp av inspelning skrev studiens författare stödanteckningar under intervjuernas gång samt sammanställde intervjuerna var för sig för att sedan göra en gemensam sammanställning. Denna metod användes för att inte tappa viktiga delar från intervjuerna, vilket annars kan hända då författarna uppfattar olika saker under intervjuerna. Intervjupersonerna hade även förberett en sammanställning med fakta utifrån de frågor som de tidigare fått ta del av. Författarna hade möjlighet att återkomma till intervjupersonerna med kompletterande frågor vid behov. Detta var dock inget som var nödvändigt då författarna ansåg att de hade fått all relevant fakta genom de genomförda intervjuerna.

2.3 Källkritik

En källa kan vara både skriftlig och muntlig och syftar till ursprunget av den kunskap som har använts. Källkritiken är till för att bedöma källornas trovärdighet och består av fyra olika kriterier vilka kan sammanfattas som följande; äkthet – informationen som ges ska vara äkta samt det som källan utger sig för att vara, tidssamband – en händelse ska registreras i nutid, ju längre tid det gått sedan händelsen och registreringen desto större skäl finns det att börja tvivla på informationen, oberoende – källan ska inte vara en kopia på tidigare källor, samt tendensfrihet – källan ska inte behöva bli misstänkt för att försöka förvränga verkligheten (Thurén, 2005, sid 9-13). Författarna har tagit hänsyn till dessa fyra kriterier under studiens gång.

Enligt Thurén (2005, sid 19) innebär äktheten att källan inte ska vara en förfälskning av något vilket kan vara svårt att bedöma i vissa situationer. Det har studiens författare tagit hänsyn till vid informationssökningarna både bland vetenskapliga artiklar, webbplatser samt övrig litteratur. För att öka trovärdigheten på insamlad primärdata har författarna valt att skriva varsin

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

sammanfattning direkt efter intervjuernas genomförande. Detta för att ta hänsyn till tidssambandet. Sammanfattningarna av intervjuerna finns att tillgå hos författarna. Dessa sammanfattningar gjordes då det inte finns några andra dokumenteringar av intervjuerna på grund av intervjupersonernas önskemål om att inte spela in under intervjuens gång. De sista två kriterierna har författarna tagit hänsyn till under litteratursökningar samt under intervjuerna.

2.4 Metodkritik

Studiens författare har valt att göra intervjuer med tre olika personer som antogs ha olika kunskaper inom ämnet då de har olika befattningar inom banken samt olika uppgifter vad gäller Basel II. Författarna valde endast en bank för intervjuer då författarna ville veta vad som har skett i samband med implementeringen på den specifika banken istället för att få en jämförelse mellan två olika bankers implementeringar.

Då författarna även var medvetna om att en del frågor kan vara ledande försökte det undvikas i största mån genom att ställa så öppna frågor som möjligt för att få bättre svar från intervjupersonerna samt för att öka studiens validitet. Detta skriver även Björklund och Paulsson (2003, sid 68) om, vilket gjorde att författarna ägnade en extra tanke på att inte skapa ledande frågor vid intervjumallens konstruerande.

Björklund och Paulsson (2003, sid 59ff) skriver om validitet, det vill säga i hur stor grad det som ska mätas i undersökningen verkligen mäts. För att öka validiteten på studien har författarna valt att utforma en tydlig och klar intervjumall som innehåller frågor som inte är vinklade. Då författarna har valt att intervjua personer med olika ansvarsområden inom implementeringen av Basel II med utgångspunkt från samma intervjumall kan reliabiliteten bli lidande då intervjupersonerna berättar sin syn på hur det har gått till samt hur det fungerar

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

idag. Detta kan leda till att det blir svårt att jämföra intervjumaterialet från de olika intervjuerna, det var dock inget som författarna upplevde. Reliabilitet är ett mått på i vilken grad det går att göra en undersökning och sedan få samma värde vid en upprepad undersökning. (Björklund & Paulsson, 2003, sid 59)

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

3 Referensram

Referensramen förklarar bakgrunden, använd modell samt ger en beskrivning av hur Basel II:s tre pelare ser ut. Det här kapitlet syftar till att ge läsaren förståelse för den kommande empirin samt analysen.

3.1 Införandet av Basel II

År 1988 enades G-10 länderna om att införa en internationell överenskommelse för hur beräkning av kapitaltäckning skulle gå till. Överenskommelsen fick namnet Basel I och innehöll enhetliga, internationella regler vars uppgift var att se till att bankerna alltid hade ett finansiellt reservlager för att kunna klara sig vid oförutsedda förluster. Reglerna antogs av flera europeiska länder och finns numera inskrivna i den svenska lagstiftningen. Både Basel I och II:s regler är grunden till hur Finansinspektionens övervakning av bolagen inom den finansiella sektorn går till. (Finansinspektionen, 2001, sid 2)

Med tiden blev reglerna i Basel I föråldrade på grund av flera orsaker. Bland annat började IT utvecklas i hög fart vilket möjliggjorde en mer precis och bättre riskbedömning på grund av de nya utvecklade datasystemen. Under 1990-talet uppstod det flera finansiella kriser och det visade sig att de gamla reglerna inte räckte till. För att kunna mäta sig med den snabba utvecklingen på marknaden samt för att kunna skydda sig mot kriser i framtiden behövdes det nya regler som på ett bättre sätt kunde anpassas till de verkliga risker som banker tar på sig när de lånar ut kapital. Ett annat argument för att en förändring var nödvändig var att de globala kommersiella bankerna började röra sig mot att utbyta säkerheter och att inrikta sig mer mot en verksamhet som berör försäkringsrelaterade frågor. Detta medförde att riktlinjerna för den traditionella bankverksamheten började suddas ut. Det var med andra ord en nödvändighet att skapa ett uppdaterat regelverk som skulle hålla för framtiden. (Gallati, 2003, sid 116)

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

I december år 1998 började Baselkommittén sitt arbete med att försöka ta fram de nya kapitaltäckningsreglerna som skulle vara redo för den nya utvecklingen (Finansinspektionen, 2001, sid 2). De nya kapitaltäckningsreglerna fick namnet Basel II och utvecklades genom ett samarbete mellan EU-kommissionen, Baselkommittén och representanter från Europas storbanker. Kapitaltäckningsreglerna gällde de internationella bankerna och målet var att banker från olika länder ska ha samma förhållningssätt vad det gäller konkurrens och även att förbättra riskkänsligheten samt för att öka den finansiella säkerheten. Förändringen mellan Basel I och Basel II är egentligen inte omfattande. Grunden i de båda överenskommelserna är densamma. Skillnaden är att i Basel II har det gjorts en utveckling av riskhantering samt tagits fram olika hanteringar av olika risker. (Finansinspektionen, 2001, sid 3) Bankerna är även positiva till förändringen av en mer utarbetad riskklassificering som på ett bättre sätt visar sambandet mellan kapital och risker. De nya reglerna ger en flexibilitet för bankerna att välja en metod som passar deras specifika behov och verksamhet. (Strand, 2008, sid 10)

Inledningsvis var det meningen att Basel II skulle träda i kraft år 2004. Den tidsplanen höll inte då det var mer än väntat som behövde ändras från Basel I. Finslipningen av det nya regelverket drog även det ut på tiden och bidrog till förseningen. (Finansinspektionen, 2002, sid 3) Under år 2004 lade dock Baselkommittén fram det nya lagförslaget (Finansinspektionen, 2006, sid 6). Några år senare, den 1 januari 2007, trädde den nya kapitaltäckningslagen i kraft (Benink, 2008, sid 1).

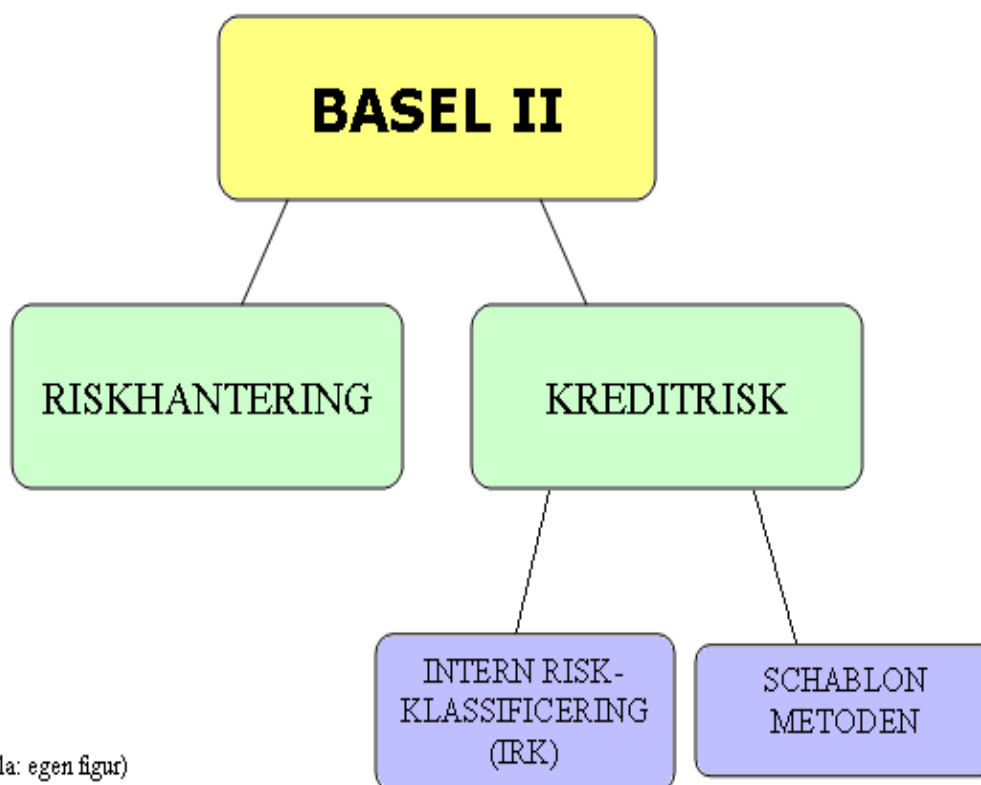
3.2 Modell

Modellen är konstruerad utifrån det empiriska materialet samt det teoretiska materialet som har samlats in under studiens gång. Med utgång i det insamlade materialet har författarna beskrivit de förändringar som Basel II har inneburit för

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

bankerna. Det centrala i modellen är Basel II och utifrån det har författarna skapat delar som anses vara de mest relevanta och har störst inverkan på den förändring som har skett. Den första delen som utgår från Basel II är riskhantering vilket föll sig naturligt eftersom den utgjorde den största förändringen mellan Basel I och Basel II. Den andra delen är kreditrisker vilken utgör det största hotet mot bankernas verksamhet. Det har i och med Basel II godkänts att bankerna får använda sig utav två olika metoder för att räkna ut denna kreditrisk. Dessa metoder är intern riskklassificering samt schablonmetoden. De två metoderna är med i modellen och utgår då ifrån kreditriskdelen. (Dahlberg, Lernell & Nurminen, 2006, sid 16)

(källa: egen figur)

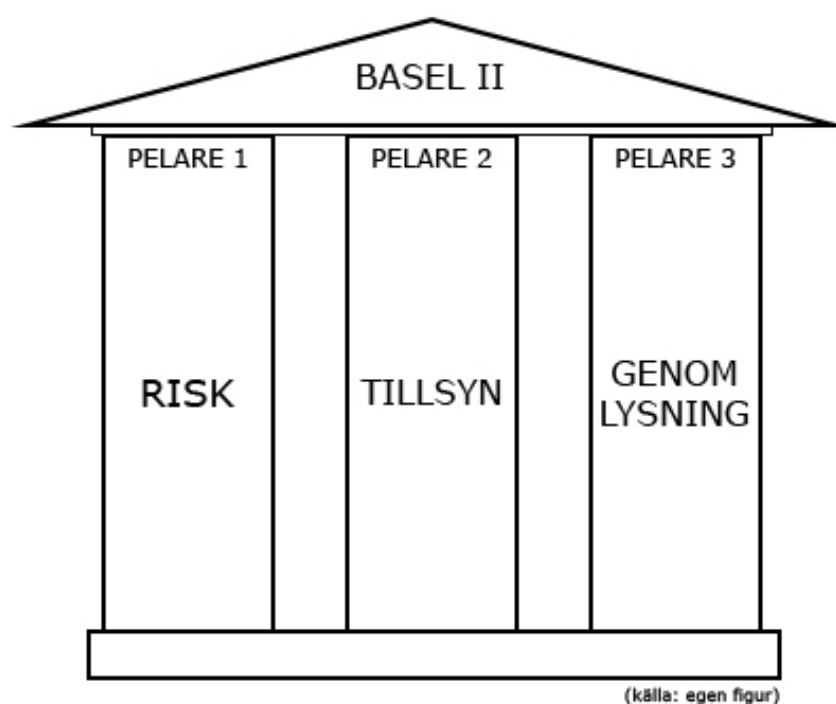
Figur 1

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

3.3 Pelarna

De nya kapitaltäckningsreglerna, Basel II, innehåller tre huvudkomponenter som benämns som tre pelare. De olika pelarna delas in efter respektive krav; pelare ett – risker, pelare två – krav på aktiv risktillsyn samt pelare tre – krav på information och genomlysning. (Finansinspektionen, 2001, sid 5)

Figur 2

3.3.1 Pelare 1 – Risker

Innehållet i den första pelaren har funnits sedan tidigare men har i och med införandet av Basel II utvecklats på de punkter som ansågs vara svaga i det tidigare förslaget. Som tidigare innefattar reglerna fortfarande ett krav på att banker ska ha en kapitalbas som omfattar minst 8 % av de risker som de utsätts för. De här riskerna innefattar utlåning samt placeringar. Den förändring som har skett ligger i hur beräkningar av kreditrisker görs och även i att det har tillkommit ett kapitalkrav för operativa risker. (Finansinspektionen, 2001, sid 5)

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

Kreditrisk är den vanligaste typen av risk i bankernas verksamhet. I det nya regelverket har det presenterats två olika metoder för att räkna fram kreditrisken. Den första av dessa två metoder är schablonmetoden. Den metoden fanns redan innan de nya reglerna infördes men har i och med Basel II utvecklats ytterligare för att kunna användas på ett mer effektivt sätt. (Finansinspektionen, 2001, sid 5) Den andra metoden kallas för intern riskklassificeringsmetoden och är en intern metod som bygger på företagets egna mätningar (Lind, 2005, sid 11). Båda metoderna är fullvärdiga men Baselkommittén anser att företagets egna mätmetoder ska användas i första hand (Finansinspektionen, 2001, sid 5). Har företaget en gång börjat använda sig av den interna metoden kan de inte gå tillbaka till schablonmetoden (Finansinspektionen, 2002, sid 10). Nedan följer en närmare beskrivning av schablonmetoden och den interna riskklassificeringsmetoden.

Schablonmetoden innebär att bankernas krav på kapitalbasen är olika beroende på vad de har för riskvikt. Dessa riskvikter är bestämda av oberoende kreditinstitut och bedöms utifrån vilka som är låntagare i banken. Låntagarna får sedan olika risker utifrån en skala som sträcker sig från 0 % till 150 %, ett värde sätts på motparten. (Dahlberg m.fl., 2006, sid 19)

Den interna riskklassificeringsmetoden är, precis som namnet anger, en metod som bygger på intern information. Banken tar på egen hand fram en riskklassificering för olika kunder. Utifrån denna bestäms sedan de egna riskvikterna på kunderna. För att kunna bestämma riskvikterna måste banken vid varje händelse ta hänsyn till faktorer som påverkar den kreditrisk de utsätts för. Dessa faktorer är sannolikheten för konkurs, förlustandel vid konkurs samt exponeringsstorlek vid konkurs. Ett krav för banken är att de alltid måste kunna bestämma sannolikheten för konkurs. Det värdet räcker om de vill använda sig

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

utav den enklare varianten av den interna riskklassificeringsmetoden. (Finansinspektionen, 2001, sid 7)

De europeiska bankerna har tagit del av Basel II och har insett att det medför fördelar för den egna verksamheten. Deras arbetssätt går nu ut på att riskklassificera kunderna i större utsträckning än tidigare. Detta förenklar det fortsatta arbetet eftersom kunderna nu prissätts efter nya riskklassificeringsnivåer. Ytterligare fördelar är att bankerna nu inriktar sig på aktuella balans- och resultaträkningar som hela tiden måste hållas uppdaterade. Det gör att bankerna hela tiden fokuserar på uppgifter som gör det möjligt att se om kundens verksamhet utvecklas i rätt riktning. (Henning, 2008, sid 30)

Vid beräkning av operativa risker finns det tre alternativa metoder att använda; basmetoden, schablonmetoden samt internmätningssmetoderna (Lind, 2005, sid 11). Operativ risk är risken för att misstag, felaktigheter, brott samt risken för olyckor som inträffar inom bankens verksamhet och leder till direkta eller indirekta förluster för banken i fråga (Finansinspektionen, 2001, sid 8).

Operativ risk behandlas i basmetoden som en funktion av bankens storlek, bankens bruttointäkt. Basmetoden är endast riskkänslig i mycket grov mening och det är därför viktigt att banker med stor exponering för operativ risk använder sig av någon av de andra metoderna istället då dessa är mer utvecklade och ger ett bättre resultat. (Finansinspektionen, 2002, sid 15ff)

Alla riskmätningssmetoder kräver att det finns tillgång till en uppdaterad databas. Sådana databaser finns idag bara för kreditrisker och för marknadsrisker. Problemet med Basel II var att det nya reglverket innehöll en ny typ av risk, den operativa risken. Eftersom detta var en ny företeelse, fanns det ingen databas som täckte denna typ av risk. Utvecklingen av en databas som innefattar den operativa risken är under utveckling och beräknas vara klar inom en snar framtid. Ett annat

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

problem som de operativa riskerna har fört med sig är att det inte finns någon definition på vilka förluster som ska ingå i beräkningarna av operativa risker. (Danielsson, Embrechts m. fl. 2001, sid 13)

Schablonmetoden är mer utvecklad än basmetoden. Den metoden tar hänsyn till att alla banker inte är utsatta för den operativa risken i samma grad. För att få beräkna kapitalkravet med schablonmetoden krävs ett tillstånd från tillsynsmyndigheten samt att banken uppfyller vissa allmänna krav. Bland dessa krav kan nämnas (Finansinspektionen, 2002, sid 16):

- Att banken ska kunna bedöma sin exponering av operativ risk för att sedan kunna bedöma den potentiella påverkan på solvensen.
- Att banken ska kunna övervaka sina operativa risker samt ha ett speciellt system för rapportering av dessa risker.
- Att banken ska följa upp de operativa riskerna på ett systematiskt sätt samt samla ihop all förlustdata.
- Att banken ska ha bekräftade regler vad gäller bruttointäktens beräkning inom banken.

Banken kan få ett tillstånd av tillsynsmyndigheten att beräkna sitt kapitalkrav genom en egen intern modell som baseras på interna och externa förlustdata. Det är banken själv som måste kunna bevisa att deras beräkning uppfyller alla krav samt att banken klarar av det på ett ansvarsfullt sätt. Banken har relativt stor frihet vad gäller utformningen av modellen. Det finns bestämmelser för hur kapitalkravet ska beräknas då de operativa riskerna mäts internt. Kapitalkravet ska beräknas som summan av de förväntade och de oväntade förlusterna som banken har. Det ska finnas ett utvecklat riskmätningssystem för att kunna fånga upp de väsentliga drivkrafterna som slår igenom i de lågfrekventa förlustutfallen. (Finansinspektionen, 2002, sid 16ff) Bankens val av metod för uppskattning om

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

den operativa risken blir grov eller mer precis är beroende på vilken mätningmetod som används (Lind, 2005, sid 20).

Marknadsrisken består av en huvudmetod som används för att beräkna denna typ av risk. Bankerna kan även använda sig av interna modeller om det passar bättre för verksamheten. Det har dock inte skett någon större och betydelsefull förändring vad gäller marknadsrisken sedan Basel I. (Lind, 2005, sid 11)

3.3.2 Pelare 2 - Tillsyn

Den andra pelaren behandlar tillsynsmyndigheternas utvärdering och fastställer dess funktioner och befogenheter (Lind, 2005, sid 10). I den andra pelaren går det att finna kraven på kapitalbedömningen, hänsyn tas till bankens egen riskprofil samt riskhanteringsförmåga (Basel II: International Convergence..., 2004, sid 158).

Fyra grundläggande krav ligger till grunden för pelare två, dessa krav riktar sig till bankledningens samt myndigheternas uppgifter (Finansinspektionen, 2001, sid 9). Då pelare ett innehåller generella regler som inte tar hänsyn till den individuella banken innehåller pelare två istället mer individuella regler som kompletterar och fyller ut reglerna i pelare ett. Kraven i pelare två är följande (Basel II: International Convergence..., 2004, sid 159ff):

- Det ska finnas en metod för att kunna bedöma kapitalbehovet i relation till riskexponeringen samt en strategi för hur den önskade kapitalnivån ska kunna hållas.
- Bankens bedömning av kapitalbehovet ska utvärderas av tillsynsmyndigheten som även ska vidta åtgärder om det är nödvändigt.
- Tillsynsmyndigheten förväntar sig att banken ska ha en kapitaltäckningsgrad som inte understiger den miniminivå som finns.

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

- Börjar bankens kapitaltäckningsgrad sjunka och närmar sig miniminivån ska tillsynsmyndigheten ingripa i ett tidigt skede.

En aktör som har en hög riskprofil eller har brister då det gäller att mäta och kontrollera riskerna kan genom pelare två belastas med ett högre krav på kapitaltäckningen än vad som har beräknats från reglerna i pelare ett (Finansinspektionen, 2001, sid 9). Ägare tillsammans med styrelsen väljer bankens riskprofil, om en hög risk väljs måste banken kunna visa upp ett styrsystem som är likvärdigt med riskexponeringen. Tillsynsmyndigheten kontrollerar detta och kan kräva förbättringar om de anser att det finns brister i riskkontrollsystemet. Denna myndighet kan även i vissa fall anse att en bank har så stora risker att den vanliga miniminivån som finns inte är tillräcklig. Nya kapitalkrav ställs då på banken som får en ny individuell miniminivå. (Finansinspektionen, 2002, sid 23)

3.3.3 Pelare 3 - Genomlysning

Pelare tre behandlar informationsutlämning och upplysning. Det innebär att de kunder och investerare som har kontakt med banken känner sig mer säkra om de hela tiden har tillräcklig information om bankens finansiella styrka. Bankerna blir bättre inom detta område då de hela tiden måste tänka på vad de kan göra för att bibehålla sin styrka och minska sina risker. Både banken och dess kunder och investerare vinner alla på denna situation. (Finansinspektionen, 2001, sid 10)

Huvudregeln när det gäller den tredje pelarens krav på genomlysning är att den information som finns om bankens resultat, strategi samt förvaltningsmetoder ska publiceras två gånger per år. Det finns dock undantag som säger att med vissa övriga uppgifter är det tillräckligt med endast en publicering per år. Informationslämnandet får göras på vilket sätt som helst så länge det publiceras i sitt rätta sammanhang och inte på något sätt förvillar läsaren. Banken har även rätt att avstå från att publicera viss information om de gör bedömningen att det kan

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

vara skadligt antingen för banken eller för någon av dess kunder. (Finansinspektionen, 2002, sid 24) Dock finns det ett krav på banken att de måste göra en utförlig förklaring av bakgrunden till varför de har valt att inte publicera informationen (Basel II: International Convergence..., 2004, sid 77). Exempel på sådan information som inte behöver publiceras är affärshemligheter och andra uppgifter som utgör en del av bankens egna affärsstrategier (Lind, 2005, sid 13).

Informationen som måste lämnas delas upp i tre olika delar där varje del har vissa punkter som banken har som skyldighet att redovisa. De tre delarna är information om kapitalbas, information om risker samt information om interna rutiner och metoder. Den informationen som banken måste lämna när det gäller kapitalbas är följande:

- Storleken på bankens kapitalbas.
- Kapitalbasens påverkan av skatter.
- Om kapitalbasen påverkas av orealiserade vinster eller förluster.

Punkterna som behandlas i riskdelen är:

- Totala tillgångars riskvägda belopp.
- Storleken på kreditförluster.
- Riskerna måste vara fördelade i ett antal kategorier, bland annat land och bransch.

När det gäller bankens rutiner och metoder måste det finnas ett grundläggande riskhandlingsprogram som styrelsen arbetat fram och godkänt. Det ska även genomföras utomstående granskningar av riskhandlingsprogrammet minst en gång per år. (Finansinspektionen, 2001, sid 11)

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

3.4 Kreditgivning och kreditbedömning

När det gäller bankers finansiella stabilitet är det största hotet att låntagarna inte klarar av att betala tillbaka sina lån. Om flera företag går i konkurs samtidigt innebär det ett stort bakslag för bankens verksamhet. Det är därför viktigt hur kreditgivarna hanterar kreditbedömning och kreditgivning. (Finansiell stabilitet, 2001, sid 65)

När det handlar om kreditgivning är det upp till kreditgivaren att bestämma sig för vad de anser är en rimlig finansiell risk som ett företag kan klara av utan att gå i konkurs. Att bedöma frågor som till exempel hur stor tillväxt ett företag kan tänkas ha, är komplicerat, men just detta är ändå den viktigaste delen när det gäller kreditbedömning. Dessa bedömningar ska bestå av både en ekonomisk del och en affärsmässig bedömningsdel. I dessa beräkningar ska det ingå hur stor lönsamhet och risk som kreditgivaren utsätts för när den väljer att låna ut pengar. (Svedin, 1992, sid 8)

Kreditbedömningen på företag baseras ofta på en statisk bedömning vilket innebär att det enda som tas hänsyn till är företagets betalningsförmåga. Betalningsförmågan fås fram genom att titta på företagets resultat samt dess finansiella ställning. Problemet med detta är att dessa siffror kan vara flera månader gamla och kanske inte alltid ger en rättvisande bild av företagets ställning i nuläget. (Svedin, 1992, sid 9)

Den dynamiska bedömningen baseras istället på återbetalningsförmågan i företaget. Här bedöms företaget efter flera kriterier där bland annat affärsidé, produkt och marknadssituation utvärderas. Detta för att få fram en bild av hur företaget kommer att se ut i framtiden. (Svedin, 1992, sid 9)

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

Den viktigaste delen när det gäller kreditbedömning kommer ändå alltid att vara kreditgivarens personliga intryck av kredittagaren. Detta kräver att kreditgivaren får ett bra första intryck av låntagaren och kan ta ställning till om krediten är rimlig, innan för mycket kostsamma utvärderingar görs. Det som sedan görs är en jämförelse mellan företagets balans och den sökta krediten för att få fram företagets finansiella ställning. Allt material som tas fram ska sedan utvärderas för att se om kredit ska ges eller inte (Svedin, 1992, sid 11). På senare år har det tillkommit flera nya metoder för hur denna kreditbedömning ska gå till. I och med att informationstekniken har införts, har det även blivit enklare att utveckla metoder som förenklar kreditgivarnas arbete med att bedöma företags finansiella ställning. (Finansiell stabilitet, 2001, sid 65)

3.4.1 Uppföljning av krediter

De flesta svenska bankerna har som regler att de ska bedöma sina krediter en gång per år. Det finns även undantagsfall, till exempel då ett företag har problem eller om en viss bransch som företaget verkar inom börjar gå dåligt. Sedan gäller att om ett företag vill ansöka om att göra ändringar i villkoren för sin kredit, måste hela kreditprövningen göras om på nytt och då används samma procedur som vid den första prövningen. Om kreditgivaren då inser att krediten nu innebär en större risk än tidigare kan de vidta åtgärder för att minska risken. Detta kan kreditgivaren göra genom att flera säkerheter krävs från kunden. Om banken finner det nödvändigt kan de även säga upp krediten med omedelbar verkan. Detta innebär att företaget då måste betala tillbaka hela skulden med kort varsel vilket kan göra att företaget på så sätt går i konkurs, vilket egentligen motverkar bankens syfte. (Finansiell stabilitet, 2001, sid 68)

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

4 Empiri

I det här kapitlet sammanställs materialet från de olika intervjuerna som är en del av grunden för studien. Intervjuer har gjorts på Sala Sparbank med tre olika intervjupersoner.

En kort presentation av studiens författare, studiens syfte samt intervjupersonerna inledde intervjuerna. Ljung och Eriksson har varit ansvariga för implementeringen av Basel II. De två intervjupersonerna kunde besvara alla intervjufrågor utom de frågor som berörde riskbedömning och uppföljning av kunderna. För att få svar på de resterande frågorna intervjuades ytterligare en person, Jonsson, som är kreditchef på Sala Sparbank. Jonsson har kunskap om riskbedömning och hur uppföljningen hanteras. Under intervjuerna erhöles en sammanställning med fakta som utgick från den intervjumall som författarna hade förberett. En sammanfattning av kompendiet finns i slutet av det här kapitlet.

4.1 Gudrun Ljung, Finanschef¹

Intervjun inleddes med att Ljung berättade att Sala Sparbanks implementering av Basel II påbörjades redan år 2005 med insamling av information. Vidare berättades det att det var mycket ny information att hämta in under en kort tid vilket gjorde att det var svårt att hinna sätta sig in i allt. Först hösten år 2006 började implementeringen på allvar. En riskkommitté bestående av VD, bankens riskkontrollansvarige, kreditchef och finanschef bildades för att tillsammans kunna diskutera, bedöma och beräkna det samlade kapitalbehovet. Den här kommittén träffades för möten en gång varje kvartal eller oftare än så om behovet fanns.

¹ Ljung, Gudrun. Finanschef, Sala Sparbank. Intervju 2008-04-29.

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

Införandet av Basel II har inneburit stora förändringar för Sala Sparbank enligt Ljung. Den största förändringen för banken var en stor omorganisation på personalsidan för att sen kunna ha personal som är specialiserade inom olika arbetsuppgifter tillhörande Basel II. Regelverket som används av Sala Sparbank gick igenom och uppdaterades för att vara anpassat till de nya reglerna som implementeringen av Basel II medförde. Som tidigare nämnts infördes en riskkommitté och en operativ risk- & säkerhetskommitté. Den sistnämnda kommittén består av bankens riskkontrollansvarige, VD, säkerhetsansvarig samt klagomålsansvarig. Kommittén har kontinuerliga möten tio gånger per år och sammanställer rapporteringar från alla affärsområden avseende operativa risker, säkerhetsrisker, klagomål samt olika incidenter som har inträffat. En förlustdatabas har införts i samband med Basel II. Ljung berättar att alla förluster över 2000 kr ska redovisas. En gång per år ska även små belopp som understiger 2000 kr redovisas. Detta för att det ska bli möjligt att analysera var förlusterna kommer från samt för att försöka åtgärda orsakerna till detta för att i framtiden slippa den sortens förluster. De vill också kunna få fram om det är en och samma person som är ansvarig för förlusterna. Operativa risk- & säkerhetskommittén ska även bevaka om förändringar inom lagar och förordningar sker. Ytterligare en stor skillnad idag jämfört med innan Basel II:s införande är att alla som är involverade i Basel II har sin klara uppgift och vet vad som tillhör den. Tidigare var det ingen som var tilldelad någon speciell uppgift vilket ledde till att ingen tog tag i det som skulle göras. Det var nödvändigt för Sala Sparbank att göra en omorganisation som idag ser ut på följande sätt:

- **Styrelsen**

- Har det högsta ansvaret för bankens kontroll när det gäller risker och bedömningen för den egna interna kapitalbasen. Styrelsen har som uppgift att rapportera dessa uppgifter en gång per år och de ska även se till att kapitalbasen räcker för att täcka bankens risker.

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

- **Risikkommittéerna**

- Den första kommittén ansvarar för hur risker hanteras inom verksamheten. Uppgiften är att kontrollera, rapportera och kontinuerligt följa upp bankens risker. Det här forumet har hand om riskkontrollen.
- Den andra kommittén är permanent och består av VD, riskkontrollansvarig, säkerhetsansvarig samt kreditchef. Uppgiften för den här kommittén är att gå igenom förlustdatabasen samt rapportera till styrelsen om något inte stämmer. Även klagomålshantering hör till denna kommitté.
- Den tredje kommittén finns endast under uppbyggnadsfasen av den nya riskkontrollen. Deras uppdrag är att utvärdera de uppgifter som de andra kommittéerna får fram.

Under intervjun talade författarna med Ljung om huruvida det är något som tillhör Basel II som inte har funnits med alls förut och har bidragit till stor förändring från tidigare. Ljung berättar om delar i pelare ett som inte har funnits tidigare och som nu innehåller en bättre indelning på kapitalkraven. Delen för kreditrisk samt marknadsrisk har funnits sedan Basel I, delen för operativ risk är ny i samband med införandet av Basel II. Sala Sparbank tillhör gruppen mindre institut eftersom verksamheten kan sägas vara okomplicerad med fokus på inlåning och utlåning till lokala, välkända kunder. Banken kan därför välja att använda de enklare metoderna för att mäta risker. En ansökan om att få använda schablonmetoden skickades in av Sala Sparbank och de blev även beviljade att göra detta. Att ha blivit godkänd för att få använda schablonmetoden ser Ljung som något positivt då det kan ses som en kvalitetsstämpel att ha fått detta godkännande av Finansinspektionen. Kvalitetsstämpeln är även en viktig konkurrensfördel då de är en liten bank på en liten ort.

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

Vidare berättar Ljung ytterligare om att banken använder sig av schablonmetoden för att beräkna kreditrisk samt operativ risk. Valet av den metoden framför den interna riskklassificeringsmetoden är dels att Sala Sparbank känner sina kunder samt att banken tillhör gruppen mindre institut. Sala Sparbank uppdaterar information om detta samt siffrorna för kapitaltäckningen varje kvartal på den officiella webbplatsen.

Enligt Ljung får Sala Sparbank inga uppdateringar om Basel II just nu, allt anses vara klart sedan tidigare. Informationen som gavs ut innan implementeringen av Basel II gavs på en hög nivå som var svår att förstå, det gavs ingen mall eller något klart regelverk. Ljung anser att det kunde ha varit bättre att få information på en enklare nivå samt att få den utlovade hjälpen från Swedbank med att beräkna kapitalbehovet och övriga uppgifter som Basel II har medfört. Finansinspektionen gav information om hur redovisningen skulle gå till, dock fick Sala Sparbank utarbeta hur redovisningen skulle se ut på egen hand utan någon mall att gå efter. I dagsläget väntar Sala Sparbank på att Finansinspektionen ska godkänna deras redovisning. Om detta inte sker kommer Finansinspektionen till banken för att gå igenom redovisningen och korrigera det som inte blivit godkänt. Ingenting har varit lätt med införandet eller redovisningen, det har även krävt väldigt mycket jobb av inblandad personal anser Ljung. Idag när Basel II redan är implementerat redovisar Sala Sparbank mycket mer vad gäller siffror, statistik och övrig viktig fakta än de har gjort tidigare, upplysningen har blivit betydligt bättre. Som Ljung tidigare nämnde är banken skyldig att lägga ut uppdaterad information om kapitaltäckning på webbplatsen en gång varje kvartal. Det ska även skickas uppdateringar till styrelsen och Finansinspektionen.

Införandet av Basel II innebar också en stor förändring för bankernas system för riskklassificering. De systemen köptes från Swedbank eftersom det hade varit ekonomiskt oförsvarbart att utveckla egna system när de är en sådan liten bank. Systemen var enkelt utformade och gick ut på att olika siffror som till exempel

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

kundens balans- och resultaträkning matades in. En riskklassificering baserad på olika risknivåer utarbetades via systemet. Sala Sparbank gick från att tidigare ha endast fyra olika nivåer till att nu ha uppemot femton stycken olika riskklassificeringsnivåer.

Slutligen tillägger Ljung att något som präglar Basel II är den individuella prissättningen, varje kund ska få individuell ränta. Som exempel berättar Ljung att ett stabilt företag kan få ett lägre pris då det är en stabil och säker kund. En mer osäker kund kan få antingen ett högre pris för att riskerna är för stora eller ett lägre pris för att kunna klara av att betala priset trots att risken är högre än hos ett säkert företag.

4.2 Håkan Eriksson, Compliance²

Enligt Eriksson började förberedelserna för Basel II redan i augusti år 2005. En ansökan om att få använda schablonmetoden vid redovisning av de operativa riskerna var redan inskickad till Finansinspektionen när Eriksson introducerades i arbetet angående Basel II. En av de största uppgifterna i samband med implementeringen av Basel II där Eriksson själv har varit aktiv, var att gå igenom regelverket. Alla regler skulle anpassas till de nya kapitaltäckningsreglerna som Basel II medförde. När det var klart skickades det nya regelverket in till Finansinspektionen för granskning. Eriksson berättade vidare att under vintern år 2006 kom Finansinspektionen till Sala för att besöka Sala Sparbank och titta på alla olika delar som tillkommit i samband med Basel II. Det viktiga vid det mötet var att Finansinspektionen skulle se att allting fungerade inför förändringen i regelverket. Då implementeringen var i gång bildades en riskkommitté och en del omorganiseringar skedde inom banken för att alla nya arbetsuppgifter skulle täckas upp. Eriksson fick en ny roll som compliance vilket innebär en befattning som är oberoende av resten av bankens ledning. Den som har befattningen

² Eriksson, Håkan. Compliance. Sala Sparbank. Intervju 2008-04-29.

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

compliance fungerar som en intern tillsynsman och rapporterar direkt till VD och styrelse. Dessa rapporter lämnas över i december varje år. Erikssons uppgift är att se till att reglerna följs och om någonting inte fungerar som det ska, rapporteras detta till VD. Om VD väljer att inte göra något åt problemet kan Eriksson rapportera till styrelsen istället, tills det att problemet är löst. Ett krav från Finansinspektionen fanns om att alla regler skulle vara aktuella samt anpassade till Basel II. Eriksson gick igenom hela regelverket, en del regler från Swedbanks regelverk gick att använda som det var medan en del regler fick skrivas om eller läggas till på nytt.

Till skillnad från Swedbank som använder sig av interna riskklassificeringsmetoden använder Sala Sparbank sig av schablonmetoden när det gäller att beräkna den operativa risken berättade Eriksson. Att använda den metoden är bra då det ses som en kvalitetsstämpel att ha fått Finansinspektionens godkännande att använda sig av schablonmetoden. Eriksson berättade att Sala Sparbank har blivit tvungna att införa en förlustdatabas där de rapporterar alla förluster över 2000 kr. Införandet av förlustdatabasen skedde under år 2006. I efterhand har även år 2004 och år 2005 blivit inlagda i denna databas för att skapa kontroll över var förlusterna finns. Förlustdatabasen är ett bra hjälpmedel för att kunna jämföra sig med andra banker samt för att visa för Finansinspektionen att Sala Sparbank har koll på sina förluster och risker. För att få ytterligare kontroll på förlusterna har Sala Sparbank hjälp av en advokatfirma i Stockholm som hjälper till att hålla koll på nya regler som kan komma att skapas. Banken har även hjälp av en revisor för att minimera felen. Förutom dessa två hjälpmedel finns det inte någon hjälp att få då alla kontroller sker internt.

Eriksson berättade vidare att Finansinspektionen hade för dåliga resurser vad gäller besök ute på bankerna för att hjälpa till med allt som hör till Basel II. Finansinspektionen skickade istället ut enkäter till Sala Sparbank där de fick svara på frågor som sedan sammanställs. På så sätt får Finansinspektionen reda på var i

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

verksamheten som eventuella brister finns. Banken har då ett ansvar att se till att dessa brister hanteras på ett bra sätt. Sala Sparbank anordnar kurser för sina anställda för att rätta till de brister som finns. Eriksson ansvarar för att se till att banken följer de krav som Finansinspektionen ställer.

Skillnaden mellan Basel I och Basel II är enligt Eriksson att nu när Basel II är implementerat tjänar banken pengar på riskerna. De kan ta bättre betalt av en kund som har en större risk och då få in extra pengar. Dessvärre kan det vara en nackdel att agera på en liten ort där de flesta känner varandra, det blir svårare att säga nej till en kund på en sådan marknad än på en större marknad. Den absolut största skillnaden mellan då och nu är prissättningen av kunderna anser Eriksson. Nu är det ett måste att ta bra betalt, detta måste fanns inte tidigare.

Så fort det sker något nytt angående Basel II kommer det ut information till Sala Sparbank. Den informationen kommer från Finansinspektionen, Sparbankernas Riksförbund samt Swedbank. Eriksson påpekar även att Swedbank har varit till stor hjälp vid införandet av Basel II då Sala Sparbank bland annat har fått mycket systemstöd. Det som görs i dagsläget för att banken ska hålla sig uppdaterad är att compliance från olika fristående Sparbanker brukar samlas några gånger per år och diskutera saker som rör förändringen med införandet av Basel II. Detta anses vara till bra hjälp då de blir en grupp som kan utveckla sina idéer tillsammans och samtidigt komma på förbättringar som gör banken mer konkurrenskraftig.

Som avslutning på intervjun med Eriksson nämns svårigheterna med implementeringen av Basel II. Det har tagit väldigt mycket tid att få till alla små delar samt att se till att det finns personal som täcker de olika delarna. Men det är något som inte går att komma undan och i helhet anser Eriksson att det har fungerat bra. Det blir mycket träffar med kollegor på banken för att diskutera och lösa problem.

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

4.3 Jan-Olov Jonsson, Kreditchef³

Studiens författare började med att ställa frågan hur Sala Sparbank går tillväga när de gör en kreditbedömning på en företagskund och fick ett utförligt svar av Jonsson där tillvägagångssättet ingående förklarades. Jonsson berättade att det självklart är företagets siffror; som omsättning, försäljning, kostnader och liknande som spelar en stor roll då det handlar om kreditbedömning. Tillsammans med det nyss nämnda spelar företagets marknad in, om aktören hör hemma i en stabil eller osäker marknad, samt hur företagets säkerhet ser ut. De här tre faktorerna är dock bara en liten del av det viktiga som Sala Sparbank tar hänsyn till vid en kreditbedömning. Jonsson berättade att de tittar väldigt mycket på hur personen bakom företaget sköter det företagsekonomiska samt hur det ser ut privatekonomiskt för denna person. Då ett företag ansöker om kredit och har en ägare som är "fel" person genom att antingen inte kunna sköta företagets ekonomi eller sin egna privata ekonomi kommer kreditansökan inte att gå igenom. Vid den bedömningen finns dock ingen mall att gå efter utan det handlar helt och hållet om det personliga intrycket. Finns det en känsla av osäkerhet vid bedömningen tar de ansvariga inom ärendet hjälp av andra kollegor inom samma avdelning för att komma fram till ett beslut. Studiens författare frågade efter den här redogörelsen om det har skett några förändringar sedan Basel II infördes. I stort är det lika som det var då Basel I fanns, Jonsson kommenterade dock en skillnad, under Basel I:s tid var det samma pris för alla som fick krediter beviljade. Det spelade ingen roll om det var ett företag som var väletablerat på marknaden och hade en stor säkerhet i förslagsvis stora företagslokaler eller om det var ett nystartat företag som inte hade någon säkerhet överhuvudtaget. Idag när det är Basel II som gäller finns det istället olika pris för olika kunder. En kund med en hög risk, det vill säga att kunden agerar på en svag marknad eller saknar säkerhet, får betala mer för sin kredit än vad en stabil kund med en stor säkerhet behöver göra.

³ Jonsson, Jan-Olov. Kreditchef, Sala Sparbank. Intervju 2008-04-29.

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

Studiens författare funderade över hur det låg till med uppföljning av kunderna då det handlar om en kreditbedömning samt kreditgivning. Följer Sala Sparbank upp sina kunder med jämna mellanrum för att se att säkerheten och övriga faktorer håller samma mått som vid själva kreditbedömningen? På detta svarade Jonsson att det sker en uppföljning med vissa kunder, men det finns också kunder som inte får någon uppföljning. Då uppföljning sker ska företaget, moderbolag och dotterbolag om sådana finns, tillsammans ha krediter på över en miljon kronor. En skyldighet finns då att göra en uppföljning per år med det reviderade bokslutet som grund för den nya bedömningen. Det här är inget som skiljer sig från hur det var innan Basel II utan det fungerar på precis samma sätt nu som då.

4.4 Sammanställning av fakta från Sala Sparbank

Den här presentationen är en sammanfattning av fakta som erhöles vid intervjun med Ljung på Sala Sparbank den 29 april 2008.

I och med införandet av Basel II har många nya regler tillkommit. För att Sala Sparbank ska klara av att leva upp till reglerna har bankens styrelse utformat ett antal mål för hur riskhantering samt kapitalbehovet ska hanteras. Dessa mål är följande:

- Sala Sparbanks kostnader och intäkter ska vara så jämna som möjligt. Det görs genom att aktivt arbeta med riskhanteringen. Syftet med det här målet är att de risker som har stor effekt på bankens verksamhet ska gå att förutse.
- Om sådana händelser som nämns ovan skulle inträffa, ska Sala Sparbank ha en kapitalbas som klarar av att täcka dessa risker. På så sätt blir banken inte lika känslig för olika risker som kan inträffa.
- Kapitalbasen ska täcka alla typer av risker och även förlusterna som de här riskerna kan innebära. Detta för att banken inte ska riskera att hamna under det gällande kapitalkravet.

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

4.4.1 Riskhantering

För att klara av den nya hanteringen av risker har Sala Sparbank skapat en egen kapitalbedömningsprocess som innefattar styrelsens, ledningens och ledande befattningshavares rapportering samt kontroll. Kontrollen är nödvändig för att kunna identifiera, reducera och mäta risker, men även för att se till att kapitalbehovet är tillräckligt.

En viktig del för att de nya reglerna ska fungera är att hela verksamheten arbetar för att nå fram till samma mål. Av den anledningen har ledningen i Sala Sparbank valt att ha med hanteringen på styrelsesammanträdenas dagordning, men även genom att försöka få med hanteringen i den dagliga verksamheten. För att riskerna ska hanteras enligt styrelsens krav utgår Sala Sparbank från en lista med fem punkter för att få en enkel mall att arbeta efter. De fem punkterna är:

- Riskidentifiering.
- Riskbegränsning.
- Riskkontroll.
- Riskavkastning ska optimeras.
- Fördela kapitalbasen så att oväntade förluster inte påverkar bankens ställning.

De här fem punkterna leder sedan fram till en samlad kapitalbedömning som ska hjälpa banken att bedöma om den totala interna kapitalbasen är tillräcklig för att täcka den totala interna risken. Finansinspektionen analyserar sedan kapitalbedömningen för att se att bankens interna kapitalbas verkligen räcker för att täcka de eventuella förluster som uppstår.

4.4.2 Externt och internt kapitalbehov

Sala Sparbank strävar efter att ha en kapitalbas som klarar av att skydda dem från förluster under flera år framöver. Det fungerar som ett skydd för bankens

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

intressenter och även för att kunna bibehålla allmänhetens förtroende. Sala Sparbank gör detta genom att sätta ett eget internt kapitalkrav utöver det legala kapitalkravet som Finansinspektionen bestämmer.

4.4.3 De tre pelarna

Nedan följer ett avsnitt om varje pelare. Dessa pelare är grunden i det nya regelverket, Basel II.

4.4.3.1 Pelare ett

Sala Sparbanks definition är ett mindre institut med en okomplicerad verksamhet där fokus ligger på in- och utlåning till lokala, välkända kunder. Banken riktar sig till små samt medelstora företag men även till privatkunder, vilket gör att Sala Sparbank klassas som en hushållsbank. I det nya regelverket Basel II ges möjligheten för mindre institut att välja enklare modeller för att värdera risker. Då Sala Sparbank samarbetar med Swedbank använder de sig av samma systemstöd för att få fram de tillräckliga beloppen för att täcka riskerna. Sala Sparbank har valt att använda sig av den enklare metoden för att mäta både kreditrisker och marknadsrisker, den så kallade schablonmetoden. Den metoden valdes för att styrelsen ansåg att den är tillräcklig för att klara av den riskhantering som banken behöver.

4.4.3.2 Pelare två

Med införandet av Basel II ökade Finansinspektionens krav på banken. De krävde nu att banken skulle börja analysera sina risker vilket innebar att modeller utvecklades för att kunna prissätta utlåningen i förhållande till risken. Sala Sparbank använder sig av modeller som är framtagna av Swedbank. Prismodellerna ligger till grund för prissättningen av krediter och även som ett instrument för att göra uppföljningar av krediterna.

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

4.4.3.3 Pelare tre

De nya upplysningskraven som infördes var till för att myndigheter och andra intressenter kontinuerligt skulle få den information som behövdes för att visa att banken uppfyller de krav som ställs. Kraven ska visa följande:

- Hur struktureringen hos banken samt organisationen av riskhantering ser ut.
- Utförliga upplysningar om kapitalbasen samt kapitalkraven.
- Hur banken mäter olika risker.
- Hur bankens policy för att minska riskexponering ser ut.
- Målen för den interna riskhanteringen.

Den information som fås fram ska redovisas som en rapport en gång per år i samband med att årsredovisningen publiceras. Bankens styrelse får rapporterna kvartalsvis för att hela tiden hålla sig uppdaterade.

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

5 Analys

Det här kapitlet innehåller kopplingar mellan referensram och empiri.

Enligt Finansinspektionen påbörjade Baselkommittén arbetet med att ta fram de nya kapitaltäckningsreglerna år 1998. Reglerna nådde sedan Sala Sparbank under år 2005 då informationsinsamlingen påbörjades. Ljung berättade att det var mycket information att samla in vilket antagligen var en av de bidragande orsakerna till att det första datum då de nya reglerna skulle börja gälla blev framskjutet. Sala Sparbank påbörjade implementeringen på allvar under hösten år 2006 vilket medförde att de hade ett halvår på sig att bli färdiga med den omorganisering som Basel II innebar. En genomgång regel för regel genomfördes, detta var nödvändigt enligt Eriksson. Precis som Gallati skriver är det viktigt med ett uppdaterat regelverk som håller för framtiden. De nya reglerna skulle vara klara och träda i kraft den 1 januari 2007.

Det viktigaste för Sala Sparbank i Basel II är hur de ska hantera riskerna samt det egna kapitalbehovet. Eftersom det har tillkommit mängder av nya regler som måste följas har det inneburit en stor verksamhetsförändring med bildande av nya kommittéer som syftar till att upprätthålla de nya reglerna. Då Sala Sparbank är klassad som ett mindre institut har de valt att även sätta upp egna interna regler samt mål för hur verksamheten ska fungera. Målen skapades för att Sala Sparbank ska anses vara konkurrenskraftiga samt för att allmänheten ska känna sig trygga med att vara kunder hos Sala Sparbank. Det kan anses konstigt då Finansinspektionen skriver att det nya regelverket skapades för att minska konkurrensen mellan banker, men då Sala Sparbank är en mindre bank måste de ha konkurrensfördelar för att sticka ut från mängden.

När det gäller de tre pelarna har Sala Sparbank arbetat efter de regler som finns. Eftersom banken klassas som ett mindre institut ansåg styrelsen för Sala Sparbank

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

att schablonmetoden var tillräcklig för att klara av den riskhantering som krävs. Den metoden valdes till stor del för att ge Sala Sparbank en slags kvalitetsstämpel. Finansinspektionen har satt upp ett antal krav som bankerna måste uppfylla för att få använda sig av schablonmetoden. Sala Sparbank ansåg sig klara av att uppfylla dessa krav. Genom att visa sina kunder att kraven kan uppfyllas får även kunderna en tydligare bild av Sala Sparbanks verksamhet.

Pelare ett ser relativt lika ut nu som innan Basel II implementerades, vilket även Ljung kommenterade vid intervjun och berättade samtidigt att pelare ett nu innehåller en bättre indelning på kapitalkraven. Sala Sparbank klassas som ett mindre institut vilket gör att de kan välja att använda sig av schablonmetoden när det handlar om att redovisa de operativa riskerna. Då den studerade banken är en relativt liten bank är det bra för dem att de kan välja att redovisa enligt schablonmetoden då stora och små banker inte är utsatta för den operativa risken i samma grad. För att få använda sig av den metoden krävs att banken uppfyller ett antal krav som Finansinspektionen tar upp. Sala Sparbank har klarat av att uppfylla dessa krav vilket har bidragit till att de får använda sig av schablonmetoden för att redovisa operativa risker. Pelare ett innehåller även prissättning enligt olika riskklassificeringsnivåer. Ljung berättade att en av de största skillnaderna från nu och innan Basel II är just det att kredittagarna får ett individuellt pris istället för att alla har samma pris som då Basel I:s regler gällde.

Pelare två innehåller mer individuella regler än vad pelare ett gör. Sala Sparbank har infört en förlustdatabas sedan arbetet med Basel II påbörjades. Databasen ska visa var bristerna finns samt ge en möjlighet till åtgärder då bristerna är analyserade. Den största skillnaden nu mot tiden innan Basel II är enligt Ljung upplysningen, pelare tre. Sala Sparbank redovisar mycket mer vad gäller siffror, statistik och övrig viktig fakta i dagsläget än de har gjort tidigare. Banken är skyldig att lägga ut uppdateringar på webbplatsen minst en gång varje kvartal. Den tydliga upplysningen bidrar enligt Finansinspektionen till att kunder och

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

investerare kan känna sig trygga då det finns en uppdaterad information om bankens finansiella bitar.

Det största problemet med Sala Sparbanks implementering av Basel II var det problem som Nachemsson-Ekwall redan hade förutsett. Att de mindre instituten skulle sakna möjligheten att utveckla egna system eftersom det skulle bli för dyrt. Sala Sparbank har däremot en fördel eftersom de har ett nära samarbete med Swedbank. Detta innebär att de har fått möjligheten att använda sig av samma modeller som Swedbank använder sig av. På så sätt har de sluppit de höga kostnader som en systemutveckling hade inneburit.

Enligt Eriksson var en av de viktigaste förändringarna med Basel II hur prissättning av kunderna går till. Nu när de nya kapitaltäckningsreglerna gäller har bankerna börjat tjäna pengar på sina risker. Det är tack vare de nya riskklassificeringsnivåerna som Henning skriver om, vilket innebär att de tar mer betalt av en kund som har en högre risk.

En av de viktigaste delarna att ta hänsyn till då det gäller en kreditbedömning är företagets finansiella ställning samt dess risk. Detta nämnde även Jonsson tillsammans med det sunda förnuftet vad gäller bedömning av företagets ledning. Både Jonsson och Svedin påpekar att det första intrycket av låntagaren är väldigt viktig för kommande affärer. Det kan även vara viktigt för Sala Sparbank att kunden får ett bra första intryck av banken då det är en liten bank samt att de agerar på en relativt liten ort vilket kan bidra till snabb ryktesspridning bland kunderna. Att agera på en liten ort kan göra det svårt för banken att säga nej till en kund som vill ta krediter hos Sala Sparbank vilket kan bidra till både indirekta och direkta förluster för banken.

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

Enligt reglerna ska en bank följa upp sina kredittagare en gång per år för att se till att inga större förändringar har skett sedan kreditbedömningen. Då Sala Sparbank är en relativt liten bank har de endast denna uppföljning på kunder som har krediter på över en miljon kronor. Det finns med andra ord kredittagare som inte får någon uppföljning alls om det inte framkommer information som medför att en uppföljning behövs. .

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

6 Slutsats

Det här kapitlet innehåller studiens slutsats vilken härrör från tidigare kapitel. Slutsatsen är kopplad till syftet.

Studiens syfte löd:

Syftet med studien är att beskriva hur Sala Sparbanks kreditbedömning samt kredithantering har förändrats i samband med införandet av Basel II.

Sala Sparbanks största svårighet med det nya reglerverket är att försöka sticka ut från mängden. De nya reglerna syftar till att skapa mindre konkurrensfördelar banker emellan. Studiens författare anser att Sala Sparbank hela tiden måste försöka motarbeta dessa regler för att klara sig på marknaden. De har till exempel valt att arbeta efter schablonmetoden. I Sala Sparbank hade det räckt om de använt sig av den enklare basmetoden, men de ansåg att schablonmetoden gav mer konkurrensfördelar. Det kan tyckas att Basel II har utvecklats främst för storbankerna, medan de mindre bankerna måste utmärka sig mer än tidigare för att få kunder. På grund av det har Sala Sparbank även skapat egna regler för hur deras kapitalbehov ska räknas ut. Det är bra för både banken och kunderna att Sala Sparbank väljer att skapa egna interna regler utöver Basel II:s krav, då det medför att banken är konkurrenskraftig gentemot andra små institut. Författarna anser att Sala Sparbank har klarat sig bra i den konkurrens som råder. De väljer att sätta egna mål för att utvecklas, vilket gör att de kan hålla sig uppdaterade och redo för eventuella problem som kan uppstå. Målen kan även ses som en trygghet för kunderna då de vet att Sala Sparbank strävar efter att vara en bank som har kontroll på sina risker samt även på kundernas pengar.

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

Den omorganisering av verksamheten som har skett under de senaste åren beror till stor del på att Sala Sparbank inte var lika uppdaterade tidigare. De hade en och samma person som hade flera arbetsuppgifter samtidigt. I och med införandet av Basel II blev detta en omöjlighet då det var hundratals regler de skulle gå igenom och anpassa sig efter. Idag har de fortfarande en anställd som har hand om flera arbetsuppgifter, men de har ändå lyckats samla ihop liknande arbetsuppgifter till en och samma person. Detta medför att den personen kan fokusera mer på ett område vilket bidrar till att den personen blir bättre på det den gör. Författarna tycker att Sala Sparbanks organisation har effektiviserats på ett bra sätt.

När det gäller implementeringen anser författarna att det var bra att Sala Sparbank startade sitt informationsinsamlade redan under hösten 2005. Eftersom de är klassade som ett litet institut fanns det väldigt mycket som behövde förändras. Innan förändringen hade de ingen riktig struktur på regelverket och inga uppdateringar hade skett under en väldigt lång tid. Det var därför bra att de började i god tid då det visade sig vara mer arbete än väntat. Författarna anser även att det var bra att Eriksson fick befattningen compliance, då alla regler skulle ses över och implementeras.

En positiv förändring som det nya regelverket medförde var det nya sättet för hur riskerna ska klassificeras. Den viktigaste delen i det är att Sala Sparbank nu har möjlighet att tjäna pengar på sina risker. De kan nu ta mer betalt av en kreditkund som visar sig ha en högre risk. Den nya riskhanteringen gör även att Sala Sparbank kan ta mer lämpliga beslut när det gäller riskerna vilket på lång sikt kan leda till en bättre lönsamhet. Författarna anser att hela den här delen när det gäller riskhanteringen verkar vara grunden i Sala Sparbanks verksamhet. Det är ett ständigt återkommande ord i de data som författarna erhållit från Sala Sparbank.

Slutligen anser författarna att trots att det verkar som om Basel II främst är till för storbankerna har Sala Sparbank haft mycket nytta av det nya regelverket. Det

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

upplevs som om de har gått från att vara en vanlig medelmåttig bank till att vara en konkurrenskraftig hushållsbank. Detta på grund av alla förändringar som har skett med omorganisation av verksamheten och även att Sala Sparbank har tagit på sig uppgiften att sätta upp egna interna regler för att utvecklas som bank. Nu när Sala Sparbank har möjligheten att hålla sig uppdaterade på ett bättre sätt och har bra kontroll över sina risker, är det tydligt att de är en bank som är redo för framtiden. Allt detta är tack vare införandet av de nya kapitaltäckningsreglerna Basel II.

Basel II

Hur påverkas Sala Sparbank av de nya kapitaltäckningsreglerna?

7 Förslag på fortsatt forskning

Det här kapitlet innehåller förslag på fortsatt forskning.

Författarna har valt att endast fokusera på ett institut i denna studie. Den vidare forskningen skulle kunna fokusera mer på skillnaden mellan två eller flera institut för att se om de olika instituten har genomfört implementeringen på samma sätt. Det skulle även gå att studera om de har haft liknande svårigheter vad gäller Basel II.

Det skulle även vara intressant att göra en liknande undersökning om ett par år för att se om verksamheten på Sala Sparbank har utvecklats på det sätt som ledningen hade som mål från början. En annan intressant del skulle vara att se hur Basel II:s fortsatta utveckling har sett ut inom bankens verksamhet om ett par år.

Källförteckning

Artsberg, Kristina (2005) *Redovisningsteori –policy och –praxis*. Upplaga 2:1.

Malmö: Elanders Berlings.

Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital

Standards: A revised Framework – Comprehensive Version (2004)

Basel Committee on Banking Supervision. Juni.

<http://www.bis.org/publ/bcbs107c.pdf>

Benink, Harald (2008) *Rethinking Basel II: Holding Off On IRB Implementation*.

The Banker London: Januari.

Björklund, Maria & Paulsson, Ulf (2003). *Seminarieboken – att skriva, presentera*

och opponera. Lund: Studentlitteratur.

Dahlberg, Jannicke, Lernell, Malin & Nurminen, Sara (2006) *Basel II - En studie*

om förändringar i bankernas kreditbedömningar och i deras

relationer gentemot företagskunder. Stockholm:

Företagsekonomiska institutionen, Stockholms Universitet.

Danielsson, Jon, Embrechts, Paul, Goodhart, Charles, Keating, Con, Muennich,

Felix, Renault, Olivier & Song Shin, Hyun (2001) *An Academic*

Response to Basel II. LSE Financial Markets Group and ESRC

Research Centre, Special Papers Series

Finansiell stabilitet (2001), *Kreditgivning och kreditrisker*. Nr 2.

Finansinspektionen (2006), *Bankernas kapitalkrav med Basel 2*. Rapport den 18

juni 2006.

Finansinspektionen (2001), *Riskmätning och kapitalkrav*. Rapport den 14 februari

2001.

Finansinspektionen (2002), *Riskmätning och kapitalkrav II*. Rapport den 22 oktober 2002.

Gallati, Reto (2003). *Risk Management and Capital Adequacy*. Blacklick, OH, USA: McGraw-Hill Companies, The.

Henning Giesecke: Basel II Offers Advantages to Retail Banks. (2008) *The RMA Journal*. Philadelphia: Vol. 90, Upplaga. 5; februari.

Internet A, http://www.fi.se/Templates/ListPage____1750.aspx Tillgänglig: 2008-04-20

Internet B, <http://www.bis.org/bcbs/history.htm> Tillgänglig: 2008-06-05

Internet C, http://www.fi.se/Templates/StartSectionPage____168.aspx Tillgänglig: 2008-04-20

Internet D, <http://www.regeringen.se/sb/d/2591> Tillgänglig: 2008-04-20

Internet E, http://www.ne.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=221130&i_word=kapitalbas Tillgänglig: 2008-05-14

Internet F, <http://www.bolanesidan.se/ordlista.html> Tillgänglig: 2008-05-14

Internet G, <http://www.swedbank.se/sst/inf/out/infOutWww1/0,,188368,00.html> Tillgänglig: 2008-05-14

Internet H, <http://www.nutek.se/sb/d/868/a/4250> Tillgänglig: 2008-05-22

Internet I, <http://www.sspb.se/om-sala-sparbank.php> Tillgänglig: 2008-05-22

Internet J, <http://www.sspb.se/om-sala-sparbank/kapitaltackning-riskhantering/>

riskhantering.php Tillgänglig: 2008-05-22

- Jacobsson, Michael (2005) *Basel 2 Vad innebär kommande kapitaltäckningsregler och vilka effekter kan de få för banker och deras kunder?* Uppsala: Institutionen för handelsrätt, Uppsala Universitet.
- Lind Göran (2005) *Basel II – nytt regelverk för bankkapital*. Penning- och valutapolitik, Nr:2.
- Nachemson – Ekwall, Sophie (2006). Basel 2 ritlar om bankkartan. *Dagens Nyheter*, 21 April.
- Strand, Robert (2008). *Basel capital standards kick in, with Basel IA's replacement in the wings*. American Bankers Association. ABA Banking Journal; Januari 2008; 100, 1; ABI/INFORM Global.
- Sjögren, Hans (1989). *Kreditförbindelser under mellankrigstiden, Krediter i svenska affärsbanker 1924-1944 fördelade på ekonomiska sektorer och regioner*. Uppsala: Institutionen för ekonomisk historia, Uppsala Universitet.
- Svedin, Jenny (1992). *Kreditgivning och kreditbedömning av företag*. Upplaga 1:1. Malmö: Almqvist & Wiksell Ekonomiförlagen.
- Thurén, Torsten (2005). *Källkritik*. 2:a Upplagan. Stockholm: Liber AB.

Bilaga 1: Intervjumall

Namn och befattning?

När började Ni med implementeringen av Basel II?

Vad innebar införandet av Basel II för förändring i Er bank?

Märks det stor skillnad nu mot tidigare?

Använder Ni schablonmetoden eller den interna riskklassificeringsmetoden? Vad använde Ni tidigare?

Varför använder Ni just denna metod?

Hur går Ni tillväga när Ni gör en kreditbedömning på en kund? Hur gick Ni till väga innan Basel II?

Har Ni regelbunden kontakt med kunderna och följer deras verksamhet? Var det likadant tidigare?

Får Ni fortlöpande uppdateringar om Basel II, om det händer nya saker?

Var får Ni informationen ifrån?

Fanns det några svårigheter med att införa Basel II?

Har införandet av Basel II inneburit några övriga förändringar för banken? Som exempelvis omorganisering av verksamheten?

Hur är det när det gäller upplysning? Redovisar Ni mer saker nu än tidigare?

Något övrigt att tillägga?